

Leo Trotskij: Stalin om sina egna skenrättegångar (Juni 1937)

Med sin vanliga skrytsamma cynism avslöjar Hitler sin hemliga politiska strategi. Han skriver: ”En stor ledares geni består också av det faktum att han alltid framställer sina olika motståndare som tillhörande samma kategori, ty för svaga och vacklande karaktärer blir en vink om att det finns skillnader mellan fienderna lätt en källa till tvivel att de själv har rätt.” (*Mein Kampf*)

Denna princip står i direkt motsättning till den marxistiska politikens principer såväl som vetenskaplig kunskap överhuvudtaget, ty vetenskapen inleder med att uttrycka, blottlägga och ställa inte bara grundläggande skillnader utan också övergående nyanser mot varandra. Speciellt marxismen har alltid varit mot att behandla alla politiska motståndare som ”en enda reaktionär massa”. Skillnaden mellan marxistisk och fascistisk agitation är som skillnaden mellan vetenskaplig utbildning och demagogisk hypnos.

De stalinistiska politiska metoderna fick sitt mest fulländade uttryck i skenrättegångarna, och sammanfaller helt och hållet med Hitlers beskrivning, även om de i sin framfart lämnar Hitler långt bakom sig. Var och en som vägrar att buga för den härskande klickens i Moskva är från och med nu företrädare för ”en enda fascistisk massa”.

Under Moskvarättegångarna drog sig Stalin demonstrativt åt sidan. Det sades till och med att han hade rest till Kaukasus. Det ligger helt i linje med hans tillvägagångssätt. Vysjinskij och *Pravda* fick sina instruktioner i det fördolda. Men rättegångarnas misslyckades i världsoinionens ögon, och den växande oron och tvivlen i Sovjetunionen tvingade Stalin att träda fram öppet. Vid centralkommiténs möte 3 mars höll han ett tal som efter noggranna rättelser publicerades i *Pravda*. Det ligger bortom mänskligt mod att tala om den teoretiska nivån på detta tal: det ligger inte bara bortom all teori utan även politik i ordets varje verkliga mening. Det är bara ett officiellt godkännande av de redan genomförda skenrättegångarna och förberedelser av nya.

Stalin inleder med att definiera trotskismen: ”trotskismen [har] förvandlats från en politisk strömning inom arbetarklassen, som den var för 7 eller 8 år sedan, till ett desperat och principiöst band av skadegörare, sabotörer, spioner och mördare...” Men upphovsmannen till denna definition har glömt att han ”för 7 eller 8 år sedan” uttalade precis samma anklagelse mot trotskismen som idag, bara i mer försiktig form. Så tidigt som i slutet av 1927 kopplade GPU samman trotskister - förvisso mindre kända sådana - med vitgardister och främmande agenter. Min förvisning utomlands motiverades officiellt med att jag var inblandad i förberedelser för ett väpnat uppror. Det är också sant att Stalin på den tiden inte vågade offentliggöra GPU:s fantastiska beslut. För att rättfärdiga avrättningen av Blumkin, Silov och Rabinovitj,¹ skrev *Pravda* 1929 artiklar om tågsabotage som hade organiserats av trotskister. 1930 anklagades ett antal förvisade oppositionella för spionage eftersom de brevväxlade med mig. 1930-32 gjorde GPU flera försök att avtvinga oppositionella, återigen mindre kända sådana, ”frivilliga bekännelser” om att ha förberett terroristattentat. Jag lade fram dokument om dessa tidiga och grova utkast till det framtida hopkoket inför den amerikanska undersökningskommissionen. Men till saken hör att Stalin för sju eller åtta år sedan ännu inte hade krossat partiets eller ens de ledande byråkraternas motstånd, och han tvingades därför begränsa sig till intriger, giftigt förtal, arresteringar, landsförvisning och enstaka ”försöks”avrättningar. På så sätt utbildade han gradvis sina företrädare - och sig själv. Ty det är ett misstag att tro att denne man föddes som en fullbordad Kain.

”[D]en trotskistiska verksamhetens huvudmetod”, fortsätter Stalin, ”utgörs [nu inte] av en öppen och ärlig propaganda för sina åsikter bland arbetarklassen, utan att den maskerar sina åsikter, att den inställsamt och fjäskande prisar sina motståndares åsikter, att den fariséiskt och hycklande trampar sina egna åsikter i smutsen.” Redan för tio år sedan undvek de initierade att titta på varandra när

1 Silov och Rabinovitj var oppositionsmedlemmar som avrättades för påstått ”sabotage av järnvägstransporter”.

Stalin anklagade sina motståndare för bristande ”öppenhet” och ”ärlighet”. På den tiden formulerades moralens ädla principer av Jagoda... Men Stalin avstår från att förklara hur man skulle kunna genomföra ”öppen” propaganda i ett land där kritiken av ”führern” bestraffas mycket mer bestialiskt än i det fascistiska Tyskland. Det trängande behovet att gömma sig för GPU och genomföra propagandan i hemlighet komprometterar den bonapartistiska regimen snarare än revolutionärerna.

Å andra sidan avstår Stalin också från att förklara hur man kan ”trampa sina egna åsikter i smutsen”, och samtidigt inspirera tusentals personer att offra livet för dem. Talet och dess författare står helt och hållet på samma nivå som den reaktionära pressen, som alltid har hävdade att Stalins kamp mot ”trotskismen” var hyckleri, att vi i själva verket var förenade i en hemlig komplott mot den kapitalistiska samhällsordningen, och att landsförvisningen av mig till utlandet bara var en täckmantel för att dölja vårt samarbete. Är det egentligen inte så att Stalin avrättade trotskister och försöker trampa deras uppfattningar ”i smutsen” för att desto bättre dölja sin fullständiga solidaritet med dem?

Talaren avslöjar sig allra tydligast i frågan om oppositionens program. Han säger: ”Vid processen år 1936 förnekade Kamenev och Zinovjev bestämt, som ni kanske erinrar er, att de hade något slags plattform... Det kan inte betvivlas, att de båda ljög, när de förnekade att de hade en plattform.” De hade i själva verket en plattform. Det var ”en plattform som gick ut på kapitalismens återupprättande”. Ordet ”cynism” har en alltför oskyldig och patriarkalisk klang för att tillämpas på denna moralist, som tvingade sina offer att vittna uppenbart falskt, mördade dem på grund av uppenbart falska anklagelser, och sedan inte stämplade Jagoda, Vysjinskij och sig själv som lögnare, utan Zinovjev och Kamenev som de hade skjutit. Men det är just här som bluffens läromästare låter sig gripas på bar gärning.

Saken är den, att enligt de officiella rapporterna erkände Zinovjev och alla de andra svarande under den första rättegången i januari 1935, att de under sitt arbete hade väglets av ”*hemliga avsikter att återupprätta den kapitalistiska regimen*”. Det är så de påstådda ”trotskisternas” mål formulerades i anklagelseakten. Innebär det att de anklagade talade sanning på den tiden? Men olyckligtvis skulle ingen tro på denna officiellt fastslagna ”sanning”. Det är därför man under förberedelserna inför den andra rättegången mot Zinovjev-Kamenev (augusti 1936) bestämde sig för att överge programmet att återupprätta kapitalismen som alltför absurt, och reducera det hela till ”maktlystnad”. Kalkbörgare är mer benägna att tro på det. Det nya åtalet sa att det var ”*fastslaget bortom allt tvivel* att det *enda* motivet för att organisera det trotskij-zinovjevskas blocket var deras strävan efter att till varje pris *gripa makten*...” På den tiden förnekade statsåklagaren själv att det existerade någon speciell ”plattform” bland trotskisterna. Det var själva detta faktum som visade på trotskisternas speciella förfall! Det är ointressant om de olycksaliga svarande hade ljugit eller ej. Det stalinistiska rättsväsendet hade slagit fast ”bortom allt tvivel” att trotskisternas ”enda motiv” var ”deras strävan efter att gripa makten”. I detta syfte påstås de ha tagit till terror.

Men denna nya version, på grundval av vilken Zinovjev, Kamenev och andra blev skjutna, gav inte det förväntade resultatet. Varken arbetarna eller bönderna hade någon särskild anledning att rasa mot ”trotskisterna” för att de ville gripa makten. ”Trotskisterna” kunde i alla fall inte visa sig vara värre än den härskande klicken. För att skrämja befolkningen ansågs det nödvändigt att lägga till att trotskisterna ville återlämna jorden till godsägarna och fabriker till kapitalisterna. Att lägga fram anklagelser för terrorism utan att det fanns några terroristhandlingar satte också upp alltför stora begränsningar för framtida möjligheter att tillintetgöra regimen motståndare. För att vidga kretsen av anklagade måste man inkludera sabotage, ödeläggelse och spionage. Men sabotage och spionage kunde bara få en antydning av betydelse om man slog fast förbindelser mellan trotskisterna och Sovjetunionens fiender. Men varken Tyskland eller Japan skulle stöda trotskisterna bara därför att de var ”maktlystna”. Det enda möjliga var att beordra en ny grupp svarande att återvända till programmet att ”återupprätta kapitalismen”.

Detta tillägg till bluffen är så lärrikt att det är värt att dröja vid. Genom att förse sig med ett antal

tidningar från Komintern kan varje läskunnig person utan svårighet spåra tre skeden i hur anklagelsen utvecklas. En hegelsk treenighet av en enastående bluff, med sin tes, antites och syntes! På grundval av Kominterns avrättade ordförandes egen ”bekännelse” tillskrev Moskvans mutkolvar världen över, under perioden efter januari 1935, honom ett program för att återupprätta kapitalismen. *Pravda*, Stalins egen tidning, angav tonen. Men på order från *Pravda* själv hoppade Kominterns press från tesen över till antitesen, och stämplade under rättegången mot de 16 i augusti 1936 trotskisterna som mördare utan något som helst program. *Pravda* och Komintern höll sig bara till denna nya version under ungefär en månad, fram till 12 september. Kominterns svängar återspeglade bara Vysjinskijs roterande, som i sin tur bara rättade in sig i enlighet med Stalins på varandra följande order.

Oavsiktligt var det Radek som framkastade den slutgiltiga ”syntes”-anklagelsen. 21 augusti 1936 publicerades hans artikel mot det ”trotskij-zinovjevskas fascistiska gänget”. Den olycksaliga författaren ställde sig uppgiften att gräva en så djup vallgrav som möjligt mellan sig och de svarande. I sitt försök att dra de mest skrämmande inrikespolitiska och internationella konsekvenserna av de påstådda ”brotten”, hade Radek följande att säga om de svarande, och i synnerhet mig: ”De vet att de... genom att undergräva tilltron till Stalins ledarskap... bara ger den tyska, japanska, polska och alla andra sorters fascism vatten på sin kvarn. Än mer är de medvetna om att mord på de sovjetiska folkens talangfulla ledare, Stalin, innebär att arbeta direkt för ett krig...”

Längre fram gick Radek ännu längre på samma väg. Han skrev: ”Det handlar inte om att krossa ambitiösa personer som sänkte sig till det värsta brottet av alla. Det handlar om att krossa fascistens agenter, som är beredda att starta ett brinnande krig och underlätta fascistens seger trots att de från deras händer bara skulle få skuggan av makt.” Dessa rader är inte bara en juridisk anklagelse utan även politisk retorik. När Radek staplade fasa på fasa förutsåg han givetvis inte att han själv skulle tvingas betala för dem. Pjatakov och Rakovskij skrev i samma anda och med samma konsekvenser.

Under förberedelserna inför den nya rättegången utnyttjade Stalin de dödsförskräckta kapitulerandes journalistiska alster. 12 september, det vill säga tre veckor efter Radeks artikel, förkunnade *Pravda* oväntat i en ledarartikel att de svarande hade ”... försökt dölja de verkliga målen för sin kamp. De spred att de inte hade något program. I själva verket hade de faktiskt ett program. Det är programmet att krossa socialismen och återupprätta kapitalismen.” *Pravda* lade naturligtvis inte fram minsta faktum för att underbygga dessa ord. Vilka fakta skulle det kunna ha varit!

De svarandes nya program uppkom alltså inte på basis av dokument, fakta eller bekännelser från de anklagade, eller ens genom att åklagarna gjorde logiska härledningar. Nej det gjordes med hjälp av en förkunnelse från Stalin över huvudet på Vysjinskij, efter att de anklagade hade avrättats. Bevis? De skulle GPU tillhandahålla i efterhand på det enda sätt som fanns - i förklädnad av ”frivilliga bekännelser”. Vysjinskij tog genast itu med att utföra sin senaste order: att omvandla Radeks formuleringar från hysteri till juridik, från det patetiska till det brottsliga. Men Vysjinskij tillämpade inte detta nya schema - och det hade Radek inte förutsett! - på de 16 svarande (Zinovjev med flera) - de fanns inte längre bland de levande - utan på de 17 anklagade. Och författaren till detta schema, Radek, visade sig bli ett av de första offren.

En mardröm? Nej, det är verkligheten. De huvudåtalade i den nya rättegången liknar inkquisitionens ödmjuka samarbetsmän, som ivrigt grävde gravar, tillverkade kistor och förberedde förbannelsesinskriftioner på andra gravstenar, för att sedan upptäcka att inkvisitorn tänkte sätta deras egna namn i förbannelsetexten och mäta upp kistorna för dem. När denna procedur väl var färdig, trädde Stalin fram ur skuggorna för att i gestalt av en ofelbar domare utfärda ett uttalande om Zinovjev och Kamenev: ”Båda två ljög.” Aldrig tidigare har den mänskliga fantasin tänkt ut något mer ondskefullt!

Stalins förklaring till sabotaget håller samma nivå som resten av talet. ”[V]arför har våra kamrater inte märkt allt detta?” frågar han, och ställer en fråga som är omöjlig att undvika. Så här svarar han: ”Saken är den, att våra partikamrater under de senaste åren helt har uppslukats av det ekonomiska

arbetet... och glömt allt annat.” Som brukligt är, för Stalin fram denna tanke i tio olika variationer, utan några bevis. Ledarna rycktes med av de ekonomiska framgångarna och ”började... helt enkelt negligera” sabotaget. De märkte det inte. De var inte intresserade. Vilken sorts ekonomiskt arbete ”uppslukade” dessa personer så att de lyckades förbise hur det ekonomiska livet föll sönder? Och exakt hur skulle de ha ”uppmärksammat” sabotage, när de som påstås ha organiserat det själva organiserade ekonomin? Stalin försöker inte ens knyta ihop trådarna. Den tanke han egentligen försöker uttrycka är denna: ekonomerna rycktes med av det praktiska arbetet och ”glömde” den härskande klickens högre intressen, som kräver bluffanklagelser, även om de skulle skada ekonomin.

För flera år sedan, fortsätter Stalin, var det borgerliga tekniker som deltog i sabotaget. Men ”under den påföljande perioden uppfostrade hundratusentals bolsjevikiska kadrer i engelska originalet – öa], som var tekniskt skolade .” (Hundratusentals ”kadrer”?) ”[D]et [är] inte längre... öppet fientligt folk, som uppträder som skadegörare; det är folk som inte äger några som helst tekniska företräden framför vårt partifolk... folk, som av en tillfällighet fått partibok.”

Allting ställs på huvudet! För att förklara varför välbetalda ingenjörer villigt förlikar sig med ”socialismen” medan bolsjevikerna går mot honom, kan inte Stalin annat än utropa hela det gamla gardet i partiet till ”skadegörare som av en tillfällighet kunnat skaffa sig medlemsbok i partiet”, som uppenbarligen fastnade i partiet under flera decennier. Men hur skulle ”hundratusentals bolsjevikiska kadrer med goda tekniska kunskaper” kunna förbise sabotage som under flera år undergrävde industrin? Vi har redan fått den slagfärdiga förklaringen: de var alltför upptagna med det ekonomiska livet för att uppmärksamma att något blev förstört.

Men för att sabotage ska kunna lyckas krävs det en gynnsam samhällsmiljö. Hur skulle den kunna uppstå i ett samhälle där socialismen har segrat? Stalins svar är: ”ju större framsteg vi gör... desto större kommer raseriet att bli hos resterna av de slagna utsugarklasserna.” Men för det första kan knappast några från folket isolerade, kraftlösa ”rasande” ”rester” räcka till för att skaka om den sovjetiska ekonomin. För det andra, när förvandlades Zinovjev, Kamenev, Rykov, Bucharin, Tomskij, Smirnov, Jevdokimov, Pjatakov, Radek, Rakovskij, Mratjkovskij, Sokolnikov, Serebrjakov, Muralov, Sosnovskij, Beloborodov, Jeltsin, Mdivani, Okudzjava, Gamarnik, Tuchatjevskij, Jakir och hundratals mindre kända personer - hela det ledande skiktet inom partiet, staten och armén - till ”rester av de slagna utsugarklasserna”?¹ Stalin har travat bluff på bluff och hamnat i en återvändsgränd, och har svårt att ge sina svar ens en glimt av förnuft. Men målet är uppenbart: allt som står i vägen för den bonapartistiska diktaturen måste förtalas och massakreras.

”Det vore fel att tro” - fortsätter talaren - ”att klasskampen håller sig inom Sovjetunionens gränser. Om klasskampens ena ände utspelas inom Sovjetunionens gränser så sträcker sig dess andra ände in i de borgerliga stater som omger oss.”² Om socialismen befäster sig i ett land dör alltså inte klasskampen ut, utan den blir snarare värre. Och den främsta orsaken till detta onaturliga fenomen är att det existerar borgerliga stater. I förbigående och utan att själv märka det erkänner han att det är omöjligt att bygga ett klasslöst socialistiskt samhälle i ett land. Men han är inte förtjust i vetenskapliga generaliseringar. Hela hans resonemang är inte teoretiskt utan av polistillverkad natur. Stalin behöver helt enkelt sträcka ut komplottens ”ände” utomlands.

”Tag exempelvis”, fortsätter han, ”den trotskistiska kontrarevolutionära IV Internationalen, som till två tredjedelar består av spioner och splittrare. Är inte det en reserv? Är det inte klart att denna

1 **Alexander Beloborodov** (1891-1938) var ledare i armén och medlem i partiets centralkommitté, och försvann efter den tredje Moskvarättegången. **Boris Jeltsin** (1875- ?) var en av bolsjevikpartiets grundare och före detta ledare för sovjeten i Jekaterinberg, och dog troligen i landsförvisning. **P K (Budu) Mdivani** (1877-1937), tidigare regeringschef i Sovjetgeorgien och före detta medlem i Vänsteroppositionen, dömdes i juli 1937 till döden av Georgiens Högsta domstol och blev skjuten. **M Okudzjava** var en oppositionsmedlem som landsförvisades 1928 och försvann samtidigt med honom.

2 Hela talet har en karakteristisk stil. Det finns ”hundratusentals kadrer”. Klasskampen har ”ändar”. ”Ändar utspelas”. De vördnadsfulla redaktörerna vågar inte påpeka ”Ledarens” språkliga fel. Stilen är inte bara personen utan också regimen - Trotskijns anmärkning.

international av spioner kommer att utbilda kadrer för trotskisternas spionage och skadegörelsearbete?” Som regel är de stalinistiska härledningarna helt enkelt en tårta på tårta: en international av spioner kommer att skicka ut spioner. ”Är det inte klart?”

Långt därifrån! Tvärtom är det inte alls klart. För att övertyga sig om det behöver läsaren bara hänvisa till Stalins redan bekanta påstående att trotskismen har upphört att vara en ”strömning inom arbetarklassen” och har blivit en ”inskränkt grupp av konspiratörer”. Trotskisternas plattform är sådan att den inte kan visas upp för någon. Trotskisterna viskar bara om den i Jagodas och Jezjovs öron.

Lyssna på Stalin igen: ”Det är förståeligt, att trotskisterna inte kunde göra annat än dölja denna plattform för folket, för arbetarklassen... för den trotskistiska massan, och inte endast för den trotskistiska massan, utan t o m för de ledande trotskistiska topparna, som bestod av en liten klick på 30-40 man. Då Radek och Pjatakov krävde Trotskij's tillstånd (?) att inkalla en liten konferens av 30-40 trotskister för att informera dem om denna plattform's karaktär, förbjöd (?) Trotskij det.”

Låt oss lämna åt sidan denna förunderliga framställning av relationerna inom oppositionen - det påstådda faktum att gamla revolutionärer inte vågade träffas i Sovjetunionen utan speciellt ”tillstånd” från Trotskij i en fjärran exil!

Vi är för tillfället intresserade av denna totalitära poliskarikatur, som om inte annat återspeglar Stalinregimens natur. Det finns en viktigare fråga. Hur hänger denna allmänna beskrivning av trotskismen ihop med karakteriseringen av Fjärde internationalen? Trotskij ”förbjöd” att man skulle informera ens 30 eller 40 härdade trotskister i Sovjetunionen om spioneri och sabotage. Å andra sidan består Fjärde internationalen, som omfattar många tusen unga medlemmar, till ”två tredjedelar av spioner och sabotörer”. Vill Stalin med detta säga att Trotskij döljer sitt program för några tiotal, men avslöjar det för tusentals? Ondska och slughet saknar förvisso allt förnuft. Men bakom förtalets otympliga dumhet döljer sig en bestämd och praktisk plan, vars syfte är att fysiskt utrota den internationellt revolutionära förtruppen.

Redan innan denna plan iscensattes i Spanien hade den på ett ytterst skamligt sätt avslöjats i *La Correspondence Internationale*, en veckotidning som gavs ut av Komintern (och GPU), nästan samtidigt med publiceringen av Stalins tal, 20 mars 1937. I en artikel riktad mot den österrikiska socialdemokraten Otto Bauer, som hur mycket han än må luta åt sovjetbyråkratin inte kan förmå sig att tro på Vysjinskij, kan vi bland annat hitta följande uttalande: ”Om någon person för närvarande har möjlighet att få autentisk information om förhandlingarna mellan Trotskij och Hess - så är det Bauer. *De franska och engelska generalstaberna är mycket väl informerade i denna fråga.* Tack vare Otto Bauers vänskapliga relationer med Leon Blum och Citrine (som i sin tur är vän med både Baldwin och Sir Samuel Hoare), så behöver han bara vända sig till dem.¹ De skulle inte vägra att ge honom hemlig information för personligt bruk.”

Vems hand styrde denna penna? Varifrån hämtar en anonym journalist i Komintern sina kunskaper om de engelska och franska generalstabernas hemligheter? Antingen öppnade de kapitalistiska staberna sina dossierer för den kommunistiska journalisten, eller så fyllde tvärtom denna ”journalist” de två stabernas dossierer med sina egna fantasiprodukter. Det första antagandet är bara alltför osannolikt. De brittiska och engelska generalstaberna behöver inte vända sig till journalister från Komintern för att få hjälp att avslöja ”trotskismen”. Bara den andra hypotesen återstår, nämligen att GPU skapade någon sorts ”dokument” till de utländska staberna.

Under rättegången mot Pjatakov-Radek nämndes mitt ”samtal” med den tyska ministern Hess bara

¹ **Rudolf Hess** (1894-1987) var från 1932 chef för nazistpartiets politiska avdelning och från 1934 medlem i Hitlers kabinettsråd. 1941 flydde han till Skottland där han hölls som krigsfånge. 1946 dömdes han till livstids fängelse av krigsdomstolen i Nürnberg. **Walter Citrine** (1887-1983) var mellan 1926-46 generalsekreterare i det brittiska LO. Han blev 1935 adlad för sina tjänster åt den brittiska kapitalismen och utnämndes 1946 till baron. **Stanley Baldwin** (1867-1947) var konservativ premiärminister i Storbritannien på 1920-talet och 1935-37. **Sir Samuel Hoare** (1880-1959) var en konservativ parlamentsledamot som innehade flera regeringsposter, och mellan 1936-37 var marinminister och inrikesminister.

indirekt och i förbigående. Trots sin (påstått) nära vänskap med mig, försökte inte Pjatakov under sitt (påstådda) möte med mig att få reda på några som helst detaljer om mitt (påstådda) möte med Hess. Precis som i alla andra fall förbigår Vysjinskij även här denna uppenbara motsättning med tystnad. Men senare bestämde man sig för att utveckla detta tema. Uppenbarligen fick de franska och brittiska generalstaberna någon sorts ”dokument”. Kominterns stab är bestämt kunniga om detta faktum. Men varken Paris eller London utnyttjade detta värdefulla material. Varför? Kanske på grund av att de misstrodde källan. Kanske på grund av att Leon Blum och Daladier inte uppskattade att bli kompanjoner till bödlarna i Moskva. Kanske också därför att herrar generaler sparar ”dokumenten” till ett mer gynnsamt tillfälle.

Den resolution som antogs efter Stalins rapport lyder så här: ”Som regel avslöjades trotskisterna av NKVD:s [dvs GPU:s] organ och av enskilda frivilliga partimedlemmar. Men varken industrins, eller i viss mån även transporternas, organ uppvisade någon aktivitet eller, vilket är ännu värre, inga initiativ i detta avseende. Dessutom bromsade till och med vissa industriorgan denna fråga.” (Pravda, 21 april 1937.) Trots att industrins och transportsektorns ledare sporrades uppifrån med rödglödgade järn, kunde de med andra ord inte avslöja något ”sabotage” på sina områden. En medlem i politbyrån, Ordzjonikidze, lät sig duperas av sin medhjälpare, Pjatakov. En annan av politbyråns medlemmar, Kaganovitj, upptäckte inte sin ställföreträdare, Lifsjits, sabotage. Bara Jagodas agenter och de så kallade ”frivilliga”, det vill säga provokatörer, visade sig vuxna situationen. Visserligen har Jagoda nyligen avslöjats som ”folkfiende, gangster och förrädare”. Men denna oförutsedda upptäckt gav inte tillbaka livet till dem han hade skjutit.

För att ytterligare understryka betydelsen av dessa skandalösa avslöjanden, lämnade ordföranden för folkkommissariernas råd, Molotov, en offentlig redogörelse för regeringens misslyckade försök att slå fast fakta om sabotagen, inte via GPU:s provokatörer utan via samhällets ekonomiska kontrollorgan. Vi citerar Molotov: ”I februari detta år (1937) sändes, på order av den tunga industrins folkkommissariat, en speciell kommission med oinskränkta rättigheter ut för att bekräfta 'Uralvagonstrojs' sabotageverksamhet.”

Så här formulerade kommissionen sina allmänna slutsatser om ”Uralvagonstroj”: ”Efter att ha undersökt fabriken 'Uralvagon', har vi kommit till den *bestämda slutsatsen* att Pjatakovs och Marusjans sabotage inte spred sig särskilt långt i fabriken...”

Molotov blev upprörd. Han sa: ”Kommissionens politiska närsynthet är uppenbar... *Det räcker att nämna att kommissionen inte lyckades hitta ett enda exempel på sabotage på fabriken.* Det verkar som om den ökända sabotören Marusjan, och den andra sabotören, Okudzjava, bara hade baktalat sig själva.” (Pravda, 21 april 1937, vår kursivering.) Man tror knappt sina ögon. Dessa personer är inte bara helt utan skam utan också helt oförsiktiga!

Men varför var det överhuvudtaget nödvändigt att skicka ut en undersökningskommission efter att de svarande hade skjutits? Den postuma undersökningen av ”fakta rörande sabotaget” blev uppenbarligen nödvändig på grund av att den allmänna opinionen inte satte någon tilltro varken till GPU:s anklagelser eller de bekännelser de tvingade fram. Ändå lyckades inte kommissionen, som leddes av Pavlunovskij som själv tidigare under flera år varit medlem i GPU, hitta ett enda faktum angående sabotaget. Ett uppenbart exempel på ”politisk närsynthet”! Man måste kunna avslöja sabotage till och med under täckmantel av ekonomiska framgångar. ”Till och med den kemiska grenen av folkkommissariatet för den tunga industrin”, fortsätter Molotov, ”med Ratajtjak i ledningen, lyckades både 1935 och 1936 överträffa sin plan. Betyder det”, skämtar regeringschefen glatt, ”att Ratajtjak inte är Ratajtjak, att en sabotör inte är en sabotör, att en trotskist inte är en trotskist?”

Ratajtjaks sabotage (han sköts efter rättegången mot Pjatakov och Radek) bestod med andra ord av att överträffa planen. Det är inte förvånande att även den allra hårdaste kommission måste stå kraftlös inför fakta och siffror som vägrar att anpassa sig till Ratajtjaks och andra ”frivilliga bekännelser”. Följaktligen ”verkar det”, för att använda Molotovs uttryck, som om sabotörerna hade ”förtalat sig själva”. Än värre verkar det som om inkquisitionen tvingade många ärliga kämpar att

besudla sig själva med avskyvärt förtal för att underlätta Stalins kamp mot trotskismen. Det är vad Stalins och Molotovs rapporter ”verkar tyda på”. Och de är de två mest auktoritativa personerna i Sovjetunionen.